

HET NUT EN NOODZAAK VAN WIJK- EN BESTUURSRADEN.

Grotere gemeenten hebben vaak wijkraden. Plattelandsgemeenten kennen als variant daarop de dorpsraden en bij de samenvoegingen van Empel en Engelen zijn ooit de bestuursraden ontstaan. Zij hebben feitelijk een gelijk doel, namelijk het vertegenwoordigen van de inwoners in hun werkgebied richting de gemeente waar zij onder vallen. Des te groter de betreffende gemeente is, des te belangrijker de rol van dergelijke wijk-, dorps- en bestuursraden (hierna, wijkraad te noemen) is.

Zelf ben ik van mening dat de wijkraad een onmisbare schakel is in de samenleving. De gemeenten moeten groeien naar 100.000+ en krijgen steeds meer verantwoordelijkheden en taken van de provincies en de Rijksoverheid. Ook zullen gemeenten en andere overheden steeds meer verlangen van de inwoners zelf en meer verantwoordelijkheid bij hen wegleggen. Tegelijkertijd verwachten steeds meer overheden dat initiatieven vanuit de bevolking worden ontwikkeld. Als burger is het moeilijk om in die rol aan de verwachtingen te kunnen voldoen. Het is bijna onmogelijk om als enkele burger een breed gedragen initiatief te ontwikkelen tot een 'opdracht' aan de lokale overheden. Ook is het schier onmogelijk om als enkele burger de oorzaak van een negatieve ervaring aan de overheid bloot te leggen, vaak is hiervoor een veel bredere opinie voor nodig. Voor het behandelen van een 'klacht' of verzoek dat door 1 inwoner is ingediend wordt logischerwijs niet direct de investering gezocht om het probleem op te lossen, maar als een aanzienlijk deel van de belanghebbenden gezamenlijk dezelfde 'klacht' neerleggen zijn overheden vaker geneigd het probleem eerder aan te pakken.

Als inwoner dit willen bereiken zal veel vrije tijd en inspanning kosten, men zal bijna 'deur na deur aflopen' om te kijken of jouw standpunt voldoende breed wordt gedragen om het idee verder te brengen dan je eigen woonkamer. Uiteraard kan hij/zij het standpunt voorleggen aan een gemeenteambtenaar of wellicht via de gemeenteraad, maar des te groter de gemeente is, des te eerder zo'n standpunt strandt in de raderen van die overheid. De wijkraad kan in haar rol als tussenpartij en vertegenwoordiger van haar inwoners een sterker geluid laten horen richting de gemeente. De wijkraad kan zich ook laagdrempeliger naar de inwoners opstellen dan de gemeente dat ooit zou kunnen. Een gemeente moet namelijk rekening houden met de belangen van alle inwoners en aan de financiële gevolgen van de besluiten in tegenstelling tot de wijkraad die slechts de realiteit van het vraagstuk moet afwegen. De wijkraad kan zich vele malen toegankelijker opstellen en veel eenvoudiger en fijnmaziger voelsprietten in de samenleving uitzetten, waardoor een wijkraad voor een gemeente waardevolle informatie heeft om het gemeentelijke beleid zoveel mogelijk af te stemmen op de behoefte van inwoners. Het ambtelijke werk en de politieke besluiten worden dan in mindere mate bureaustukken en meer praktijkstukken. De wijkraad is dan ook voor een gemeente een welkome gesprekspartner.

Om die doelstelling te halen is het erg belangrijk om een goed functionerende wijkraad te hebben. Goed functioneren wil mijns inziens zeggen dat er een daadkrachtige raad staat dat voldoende inhoudelijke kennis heeft van de (wettelijke) achtergronden (of daarover kan beschikken) zodat de vraagstukken effectief kunnen worden opgepakt, maar bovenal dient een wijkraad communicatief sterk te zijn. Iedereen moet weten dat die wijkraad er is, wat de wijkraad kan betekenen en welke onderwerpen er 'dat moment' spelen. Iedereen moet de wijkraad ook kunnen bereiken en bij voorkeur ook nog eens op een willekeurige manier. Communicatie varieert dan ook van een praatje op straat tot de verre uithoeken van de digitale snelweg. Een wijkraad moet ook een visie, vertrouwen, toegankelijkheid en bekendheid uitstralen.

De leden van wijkraden zijn onbetaalde vrijwilligers, zij doen dit naast hun dagelijkse activiteiten als een roeping voor hun eigen woonomgeving. Voor hen bij voorbaat veel lof om die functie te aanvaarden. Het is des te belangrijker dat wijkraden voldoende organisatorische sturing krijgen en worden gefaciliteerd in het dagelijkse reilen en zeilen. Het ligt voor de hand dat de gemeente die rol op zich neemt, aangezien zij het grootste belang hebben bij een goed functionerende wijkraad. Het faciliteren kan onder andere bestaan uit een basis voor een makkelijk te onderhouden website of zelfs volledige websitebeheer. Publicaties van de vergaderingen en andere belangrijke bijeenkomsten en budget voor goede promotie van de wijkraad. De wijkraad zou ook een goede toegang moeten hebben tot het ambtelijke apparaat om informatie te kunnen achterhalen en middelen ter beschikking krijgen om (indien nodig) onafhankelijke expertise in te schakelen indien die expertise niet onder de eigen inwoners op vrijwillige basis beschikbaar is. In ruil daarvoor is het reëel dat een gemeente ook kwaliteitseisen stelt aan een wijkraad. Bijvoorbeeld voor wat betreft de zittingsduur van het dagelijks bestuur en het bereik/intensiteit van de communicatie, zonder daarbij de inhoudelijke taken te beïnvloeden. Zo kan er een gezonder relatie ontstaan tussen inwoners, wijkraad en gemeenten met een win-win-win situatie.

Kortom: de wijkraad is de spil in de samenleving en een belangrijke schakel tussen inwoners en hun gemeente. Zowel de inwoners als de gemeente zijn gebaat bij een goed functionerende wijkraad die als een geoliede machine bekend is bij en toegankelijk is voor zijn achterban, kan beschikken over voldoende expertise om vraagstukken adequaat op te pakken en een bron van informatie is voor de gemeente. Het ligt dan ook voor de hand dat wijkraden optimaal gefaciliteerd en financieel ondersteund worden door de gemeente.

25 juli 2013

Roy Geers
Ondernemer in omgevingsrecht en bouwtechniek
www.b-check.nu en www.bwtadvies.nl

Heb je vragen of opmerkingen naar aanleiding van mijn 'blog', neem dan gerust contact met me op via r.geers@bwtadvies.nl, r.geers@b-check.nu of via [@RoyGeers](https://twitter.com/RoyGeers). Ik ben altijd bereid om van gedachte te wisselen.